

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं चिन्तयमानस्य कृष्णस्याद्भुतकर्मणः । कृष्णस्य वचनं श्रुत्वा तदाऽक्रूरोऽब्रवीदचः ।

मधुरं स्तवणया वाचा सोऽथ वाक्यविशारदः । यच्छक्रस्य प्रभो कार्यं तदस्माकं विनिश्चितं ।

अस्माकञ्चापि यत्कार्यं तद्धि कार्यं शचीपतेः । संरक्ष्यास्य वयं देवैरस्माभिरपि देवताः ।

देवतार्थं भवाञ्चापि मानुषत्वमुपागतः । विष्णुर्धुनिहा वीरो देवदेवः सनातनः ।

एवमक्रूरवचनैश्चोदितो मधुसूदनः । स्निग्धगम्भीरया वाचा पुनः कृष्णोऽभ्यभाषत ।

नायं देवैर्न गन्धर्वैर्न यक्षैर्नापि राक्षसैः । प्रद्युम्नपुत्रोऽपहृतः पुंश्चल्या तु हतः स्त्रिया ।

मायाविदग्धाः पुंश्चल्यो दैत्यदानवयोषितः । तामिहृतो न सन्देहो नान्यतो विद्यते भयं ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्येवमुक्ते वचने कृष्णेन तु महात्मना । अयावगम्य तत्त्वेन यदुक्तं यदुमण्डले ।

उदतिष्ठन्महानादस्तदा कृष्णं प्रशंसयन् । चिन्तयन् स तु सर्वेषां सूतमागधवन्दिनां ।

मधुरः शुश्रुवे शब्दो माधवस्य निवेशने । ते चराः सर्वतः सर्वे सभादारमुपागताः ।

शनैर्गङ्गादया वाचा इदं वचनमब्रुवन् । उद्यानानि सभाः शैला गुहा नद्यः सरांसि च ।

एकैकं शतशो राजन् मार्गितं न च दृश्यते । अथ कृष्णचरा राजनुपागम्य तदाऽब्रुवन् ।

सर्वे संविदिता देशाः प्राद्युम्निर्न च दृश्यते । यदन्यत् संविधातव्यं विधानं यदुनन्दन ।

तदाज्ञापय नः त्विप्रमनिरुद्धस्य मार्गणे । ततस्ते दीनमनसः सर्वे वाष्पाकुलेक्षणाः ।

अन्योन्यमभ्यभाषन्त किमतः कार्यमुत्तरं । सन्दष्टौष्ठपुटाः केचित् केचिद्वाष्पाकुलेक्षणाः ।

केचिद्भुक्तिमास्थाय चिन्तयन्त्यर्थसिद्धये । एवं चिन्तयतां तेषां बह्वर्थमभिभाषतां ।

अनिरुद्धः कुतश्चेति सभ्रमः समहानभूत । अन्योन्यमभिवीक्ष्यन्ते यादवा जातमन्यवः ।

तां निशां विमनस्कास्ते गमयेयुः कथञ्चन । अनिरुद्धो हतश्चेति पुनः पुनररिन्दम ।

एवञ्च ब्रुवतां तेषां प्रभाता रजनी तदा । ततस्त्वर्यनिनादैश्च शङ्खानाञ्च महास्वनैः ।

प्रबोधनं महाबाहोः कृष्णस्याक्रियतालये । ततः प्रभाते विमले प्रादुर्भूते दिवाकरे ।

प्रविवेश सभामेको नारदः प्रहसन्निव । दृष्ट्वा तु यादवान् सर्वान् कृष्णेन सह सङ्गतान् ।

ततः स जयशब्देन माधवं प्रत्यपूजयत् । उपसेनादयस्ते च तमूर्ध्वं प्रत्यपूजयन् ।

अथाभ्युत्थाय विमनाः कृष्णः समितिदुर्जयः । मधुपर्कञ्च गाञ्चैव नारदाय ददौ प्रभुः ।

सोपविश्यासने शुभ्रे स्रग्ध्यास्तरणसंवृते । सुखासीनो यथान्यायमुवाचेदं वचोऽर्थवत् ।

॥ नारद उवाच ॥ किमेवं चिन्तयाविष्टा निःसङ्गा गतमानसाः । उत्साहहीनाः सर्वे वै क्लीवा इव समासर्त ।

एवमुक्ते तु वचने नारदेन महात्मना । वासुदेवोऽब्रवीदाक्यं श्रूयतां भगवन्निदं ।

अनिरुद्धो हतो ब्रह्मन् केनापि निशि सुव्रत । तस्यार्थं सर्वं एव स्म चिन्तयाविष्टचेतसः ।

एष ते यदि वृत्तान्तः श्रुतो दृष्टोऽपि वा मुने । भगवन्कथ्यतां साधु प्रियमेतन्ममानघ ।

इत्येवमुक्ते वचने केशवेन महात्मना । प्रहस्य नारदः प्राह श्रूयतां मधुसूदन ।

निर्वृत्तं सुमहद्युद्धं देवासुरसमं महत् । अनिरुद्धस्य चैकस्य वाणस्य च महामृधे ।